

PROBLEMS OF THE DRINKING WATER SUPPLY AND SEWERAGE SYSTEM IN RURAL DISTRICTS

Tretyachenko V.V., Blazhkevych L.J.

ПРОБЛЕМИ ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ У СІЛЬСЬКИХ РАЙОНАХ

ТРЕТЬЯЧЕНКО В.В., БЛАЖКЕВИЧ Л.Й.

Борщівська районна санітарно-епідеміологічна станція
Тернопільської області

В Борщівському районі Тернопільської області постійно здійснюються спостереження за станом питного водопостачання, якістю питної води, яку споживає населення міста Борщів, селищ і сіл.

Район має 46 водогонів, близько 5 тис. криниць, з них 529 — загального користування.

Район переважно аграрний. Сільське населення інтенсивно використовує земельні ділянки, вирощує овочеву продукцію. Відповідно у ґрунт вносяться не лише органічні добрива (гній), а й мінеральні та хімічні засоби захисту рослин. Окрім того, заможніші мешканці сільської місцевості (а їх стає дедалі більше) облаштовують собі додаткові зручності: водогін від власної криниці, постачання гарячої води, каналізацію. Все це добре. Проте каналізаційна система санітарним нормам відповідає лише у межах житлового та господарського будинків. Завершується ж вона найчастіше фільтруючою ямою — таким собі збірником стічних вод. Та відомо: хоч яким би він був непроникним, рано чи пізно постає питання: хто викачає збірник і куди відвезе викачане?

Цивілізовані побутові умови у декілька разів збільшують споживання питної води, більше використовується побутової хімії. Як наслідок, ґрунт разом зі стоками всмоктує не лише віруси гепатитів, ентеровіруси і патогенні мікроорганізми, органічні сполуки, а й увесь хімічний склад мийних засобів. Тому існує реальна загроза надходження у криничну питну воду сульфатів, фосфатів, карбонатів, силікатів, ензимів і багатьох інших хімічних сполук.

За нашими спостереженнями, протягом останніх двадцяти років рівень стояння ґрунто-

вих вод у криницях поступово і неухильно знижується. Тому кожна наступна криниця має бути глибшою і глибшою. За даними лабораторних досліджень, спостерігається стабільне погіршення якості криничної води за всіма хімічними показниками.

Отже, на якість питної води у криницях негативно впливають побутові стічні води, активне використання у теплицях хімічних стимуляторів росту та засобів захисту рослин.

Зрозуміло, що будівництво малих очисних споруд на території подвір'я нині є справою майже нереальною — вона дуже дорога, а доступні для населення технології мікроочисних споруд ще не розроблені (проте у Фінляндії вже діють відповідні моделі для кухонь громадського харчування і харчової промисловості загалом, для тваринозабійників, ковбасних та рибних цехів). І у найближчі 10-20 років на будівництво каналізаційного колектора і очисних споруд для села в Україні сподіватися не доводиться.

У Борщівському районі згідно з вимогами загальнодержавної програми "Питна вода України" розроблено і затверджено на

сесії райради відповідну районну програму на 2006-2020 роки. Нею передбачено будівництво нових водогонів і реконструкція (відновлення) діючих, будівництво очисних споруд для міста, селищ і сільських населених пунктів.

Ситуація, яка склалася на селі з водопостачанням і утилізацією рідких та твердих відходів, загальновідома. Місцева влада, окрім фінансової, потребує нормативної допомоги. Санепідслужба району винесла на колегію райдержадміністрації і сесії районної ради низку пропозицій.

Слід організувати сільські комунальні господарства, які б обслуговували 5-10 населених пунктів (кущові сількомунгоспи) з функціями очищення населених пунктів від твердих і рідких відходів, утримання і обслуговування сміттєзвалищ (полігонів), створення асенізаційних карт для скидання рідких відходів, сільських водогонів, криниць загального користування, а також різні будівельні і ремонтні роботи.

Розробити типові проекти збірників стічних вод на 3, 5, 7, 10 кубічних метрів. Типовий проект має бути доступним для виконавця робіт і супроводжуватися розробленою технологією будівництва і короткою інструкцією щодо оформлення, відповідальності та експлуатації (бажано оформити у вигляді брошури, яка має бути у кожного сільсько-го і селищного голови і СЕС).

Розробити типові проекти конструкцій і облаштування асенізаційної карти на 100, 200, 300 тонн рідких відходів з опisanням нормативів розміщення, утримання і експлуатації.

ПРОБЛЕМЫ ПИТЬЕВОГО ВОДОСНАБЖЕНИЯ И ВОДООТВЕДЕНИЯ В СЕЛЬСКИХ РАЙОНАХ Третьяченко В.В., Блашкевич Л.Й.

Проанализированы материалы многолетних наблюдений в Борщевском районе Тернопольской области, которые кратко изложены в статье. Печатаются предложения по совершенствованию санитарного содержания населенных пунктов района, улучшению качества питьевой воды централизованных и децентрализованных источников питьевого водоснабжения и утилизации жидких отходов (сточных вод) в условиях села.

PROBLEMS OF THE DRINKING WATER SUPPLY AND SEWERAGE SYSTEM IN RURAL DISTRICTS Tretyachenko V.V., Blazhkevych L.J.

On basis of longstanding observations the analysis of material in Borshchiv district of Ternopil' region was carried out and is covered in the article. Here are propositions on how to improve the quality of drinking water in centralized and decentralized sources of drinking water supply and how to improve the utilization of waste liquids (sewage) in rural conditions.